

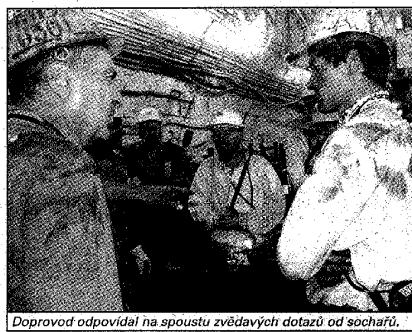
Účastníci sochařského sympozia pod Landekem si prohlédli šachtu Dolů šly i trenýrky

STONAVA. „A trenýky také?“ divili se ve čtvrtek 4. září účastníci mezinárodního sochařského sympozia Landek 08, když jim v koupeném na závodě Jih Dolu CSM nafidil vysvětlet se donaha. „Samozřejmě,“ smířil se haváří a vedouzmatené naháče ke skřínkám, kde jsou pro ně nachystány potocivé havářské bombardáky, košíky, fáračky, onuce – „Bože, jak se to obouvá?!“ – holinky, a také přilba.

jejího dna tisíta milionů let staré kapradí přesleky a další zájazd zkamenělá do podoby černého uhlí... Kles jde rovně, nehäuser a za pár chvílí se před několika chlapy a jednou ženou – z účastníků sympozia – vzdal jediný egyptský umělec Salah Hammad – otevřel tajemný a tolík lákavý podzemní svět. Závodní Bronislav Batorek vedle odborného výkladu o principech dříhho větrání, iložných podmínkách a zpiso-

ukazuje poškozené stěny překopu. Horký a těžký vzduch na svázané přestává být dýchatelný a sochař s těžarem sledují, že i tady pracují horníci.

Konečně u efil! Dlouhá lesklá stěna rubáňe se tāhne někam do černá, pod nolama klonuje hřeblový dopravník a hornické přilby zápasí s očelovými sekcemi mezi nizováně výztuže, které nedovolují zádum se narovnat. Slibované dva

Dopravník odpovídá na spoustu zvědavých dotazů od sochařů

pravují strojní vybavení k další těžbě. Jste tak bohužel ochuzeni o prach a huk, který působí kombajn, hřeblový dopravník a další stroje.“ usmívá se závodní Batorek a dává pokyn, aby na chvíli zapnuli kombajn. Ať mají hosté alespoň trochu představu, jak to tu vypadá při dobývání...

„Pokud jste si vzali z rubáňe kousek tláli, měli byste si uvědomit, že je to něco jedinečného. Leželo tady miliony let a vy jste první, kdo se na něj mohli podívat a dotknout se ho,“ vypráví Bronislav Batorek. „Procházka“ šachtou je u konca.

TEXT A FOTO:
Bohuslav Krzyżanek

Největší zážitek? Jak tam pracují ti chlapi...

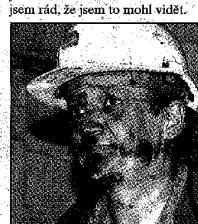
STONAVA. Přijeli z „velkého“ světa, aby vložili v Ostravě, ale také aby stární do dolu. Reč je, samozřejmě o účastnících mezinárodního sochařského sympozia Landek 08, kteří ve čtvrtek 4. září navštívili Důl CSM. Jaké zážitky si odnesli?

MARIE ŠEBOROVÁ, PRAHA, ČESKO: Bylo to každopádne velké zajímavé a jsem strašně ráda, že jsem měla tuhle příležitost sárat.

Byla jsem hlavně překvapena, jak je to náročná práce, být horníkem. To byl pro mě úplně ten největší zážitek – ti chlapi, jak tam pracují, v takovýchto těžkých podmínkách. To je obdivuhodné.

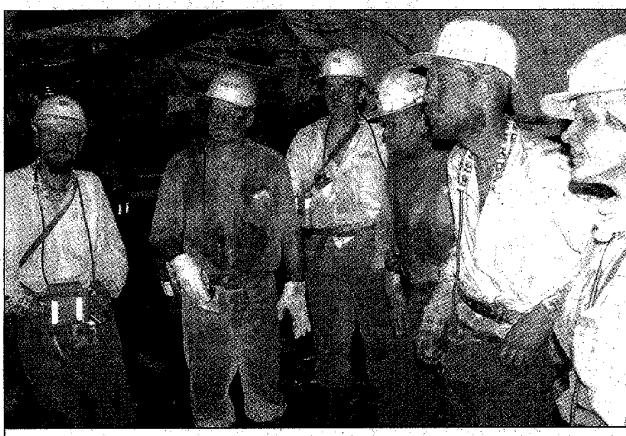

JANUSZ CZUMACZENKO, LODŽ, POLSKO: Chátl bych velmi poděkovat Martini Kuchařovi a OKD, protože je to pro mě obrovský zážitek. Fáření do dolu, kde jsem nikdy nebyl a nejspíš už ani nebudu. Byl tisíc metrů pod zemí, vidět takový důl nazivo, videt, jak lidé pracují, jak tézce pracují, to je úchvatné. V Polsku si často stěžuj na horníky, že mají velké výhody. Ale když jsem viděl, jak tézka je to práce, vidím to upřímněji. Je to obrovská zkušenosť a jsem rád, že jsem to mohl vidět.

RADKO MAČUHA, BRATISLAVA, SLOVENSKO: Já jsem v podstatě sedl po stopách svého otce, který až do 50. pracoval jako horník na Karviné; vzdal to pak ze zdravotních důvodů. Chátl jsem si to také vyzkoušet a bylo to pro mě fascinující. Pocíti máná z toho vesměs kládne – rád bych si to třeba i na nějaký ten měsíc vyzkoušel, ale to asi nebude možné.

PTAL SE: Bohuslav Krzyżanek

Umělci možná dostanou po tak ojedinělému zážitku, jakým bylo fáření do dolu, zajímavou inspiraci.

„A nezapomeňte si vzít i druhý opasek, budete ho potřebovat!“ připomínají starostliví průvodci a v čele se závodním Bronislavem Batorem vedou hosty do lampovny a na přeskolení z používání sebezáchranného přístroje.

Když mají sochaři podepsat protihlášení, že nezatajili případné zdravotní problémy, nášla hostine. To, o čem se u pivníka tak hezký duch, se má stát skutečností. Čeká na ně tisíc metrů hluboka jáma a kdeś u

bech těžby, a malá skupinka lidí mifí v tichosti za ním. V plánu je objíždí porub číslo 402 503/I o výšce okolo 2,5 metru a délce 165 metrů, který těží kolektiv hlavního předáka Tomáše Langera z tisku rubáňi 2 vedeného Ladislavem Stanickým kempem.

Oči si zvykají na průměr a zvědavá svěržka zkoumají okoli. „Tady doslova před vše než rokem k ořesu, naštěstí nikdo nebyl zraněn,“ vypráví Bronislav Batorek a

metry se povážlivě smrkávají a což teprve, když se do cesty staví mohutné tělo kombajnu, nad kterým zůstává sotva třicet centimetrů volného prostoru...

„Spušte levou nohu a odtlačujte se od výztuže,“ radí chlapík a s úsměvem sledují počínání dlužních turistů.

Konečně je dost místa alespoň k sezení. Sochaři pomalu vydýchávají námlahu, strach a napětí. „Tady je tedy dříbařská četa, která při-

S výjimkou egyptského kolegy byli účastníci sochařského sympozia na šachtě ČSM Jih všichni.